

## ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

### Ηλίας Αναγνωστάκης

Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

### Ευαγγελία Πάντου

Δρ αρχαιολόγος, Προϊσταμένη ΕΦ.Α. Λακωνίας

### Ασπασία Λούβη

Αρχαιολόγος-Βυζαντινολόγος, Σύμβουλος Διοίκησης ΕΤΕ για Πολιτιστικά Θέματα

### Αγγελική Μέζια

Δρ αρχαιολόγος, ΕΦ.Α. Λακωνίας

### Ευαγγελία Π. Ελευθερίου

Δρ αρχαιολόγος, ΕΦ.Α. Λακωνίας

## ΟΜΙΛΗΤΕΣ

**Ηλίας Αναγνωστάκης**, Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών, ΙΙΕ/ΕΙΕ | **Δημήτρης Αναστασιάδης**, Αρχιτέκτονας μηχανικός, MSc Προστασία Μνημείων, υπ. δρ Πανεπιστημίου Πατρών | **Πασχάλης Ανδρούδης**, Αναπληρωτής καθηγητής Βυζαντινής και Ισλαμικής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΑΠΘ | **Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος**, Δρ Βυζαντινής Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ | **Νικόλαος Βασιλάκης**, MA αρχαιολόγος, υπ. δρ ΕΚΠΑ, Αναπληρωτής Προϊστάμενος ΤΒΜΑΜ ΕΦ.Α. Αχαΐας | **Αναστασία Γιαγκάκη**, Διευθύντρια Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, ΙΙΕ/ΕΙΕ | **Νικόλαος Γιάννης**, Συντηρητής αρχαιοτήτων και έργων τέχνης, ΕΦ.Α. Λακωνίας | **Αναστασία Δρανδάκη**, Επίκουρη καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ – Επιστημονική σύμβουλος, Μουσείο Μπενάκη | **Τόνια Κιουσοπούλου**, Καθηγήτρια Βυζαντινής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ | **Μαρίνα Κουμανούδη**, Κύρια Ερευνήτρια, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, ΙΙΕ/ΕΙΕ | **Μαρία Λεοντσίνη**, Κύρια ερευνήτρια, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, ΙΙΕ/ΕΙΕ | **Καλλιρόη Δινάρδου**, Επίκουρη καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης του Βυζαντίου και του Δυτικού Μεσαίωνα, Τμήμα Θεωρίας & Ιστορίας της Τέχνης, ΑΣΚΤ | **Ασπασία Λούβη**, Αρχαιολόγος-Βυζαντινολόγος, Σύμβουλος Διοίκησης ΕΤΕ για Πολιτιστικά Θέματα | **Σταύρος Μαμαλούκος**, Αρχιτέκτων – Αναστηλωτής, Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Πανεπιστήμιο Πατρών | **Γεράσιμος Μέριανος**, Κύριος Ερευνητής, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, ΙΙΕ/ΕΙΕ | **Χάρης Μεσσής**, ΕΔΙΠ, Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ | **Αγγελική Πανοπούλου**, Κύρια Ερευνήτρια, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, ΙΙΕ/ΕΙΕ | **Ευαγγελία Πάντου**, Δρ αρχαιολόγος, Προϊσταμένη ΕΦ.Α. Λακωνίας

Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας

Αγησιλάου 59, 231 00 Σπάρτη, Τηλ. +30 27310 25363, +30 27310 28503

e-mail: cfalak@culture.gr

Φιλοξενία συνεδρίου:

Mystras Grand Palace Resort & Spa, Μυστράς, 231 00, Τηλ: +30 27314 40980

email: reservations@mystraspalace.com



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ  
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

*και το  
τραπέζιν  
έστησαν  
με την  
εξόπλισίν του...*



ΣΥΜΠΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΟ ΜΥΣΤΡΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ  
ΜΥΣΤΡΑΣ, 24–25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 24.11.2023

17.30-18.00 Υποδοχή – Γραμματεία  
18.00-18.10 Έναρξη εργασιών διημερίδας  
18.10-18.40 Προσφωνήσεις – Χαιρετισμοί

## ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

18.40-19.00 **Ευαγγελία Πάντου**  
Η δράση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας  
«και το τραπέζιν έστησαν με την εξόπλισίν του...  
Συμπόσια και αστική διατροφή στον Παλαιολόγειο Μυστρά»

19.00-19.20 **Ηλίας Αναγνωστάκης**  
Η Λακκοδαιμονία και οι ιππότες στο χαμοτσουκιν  
του μισίρ Ντζεφρέ και στα μαγικά (δαιμονικά) φαγοπότια  
της κυράς βασίλισσας Συμπίλιας

19.20-19.40 **Ασπασία Λούβη**  
Οι φραγκικές προκλήσεις στον Μυστρά  
και σ' όλον τον Μορέα:  
η διατροφική και γαστρονομική παράμετρος;

ΣΑΒΒΑΤΟ, 25.11.2023

## Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

09.00-09.20 **Αναστασία Γ. Γιαγκάκη**  
Επιτραπέζια και μαγειρικά σκευή από πηλό στην  
Πελοπόννησο (13ος–15ος αι.) και θέματα χρήσης τους

09.20-09.40 **Ευαγγελία Πάντου – Νικόλαος Βασιλάκης – Νικόλαος Γιάννης**  
Θέματα διατροφικού πολιτισμού του μεταβυζαντινού  
Μυστρά. Η συμβολή της κεραμικής

09.40-10.00 **Πασχάλης Ανδρούδης**  
Παραστάσεις συμποσίων στους παλαιολόγειους χρόνους  
και αρχαιολογικά δεδομένα

10.00-10.20 **Αναστασία Δρανδάκη**  
Τραπέζια και τραπέζωματα στον Μυστρά και την ενδοχώρα  
του μέσα από τις τοιχογραφίες του 13ου–15ου αιώνα

10.20-10.40 **Διάλειμμα**

## Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

10.40-11.00 **Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος – Δημήτρης Αναστασιάδης**  
Χώροι παρασκευής και κατανάλωσης φαγητού  
σε οικίες και στα ανάκτορα του Μυστρά

11.00-11.20 **Σταύρος Μαμαλούκος**  
Μαγειρεία και τράπεζες στα μοναστήρια του Μυστρά

11.20-11.40 **Μαρίνα Κουμανούδη**  
Το γαμήλιο τραπέζι της Ιζαμπέλας Βιλεαρδουίνης  
και οι duos tabulas ad comendum του καστελάνου  
της Βοστίτσας Ruggero de Motta. Συμποσιακότητα  
και διατροφικά ήθη στο πριγκιπάτο της Αχαΐας

11.40-12.00 **Χάρης Μεσσής**  
Συμποσιακότητα και διατροφικά ήθη στο Χρονικό  
του Μορέως και στο παλαιολόγειο μυθιστόρημα

12.00-12.20 **Διάλειμμα**

## Γ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

12.20-12.40 **Ηλίας Αναγνωστάκης**  
Η γαλακτοκομική πρόκληση στον Μυζηθρά  
από μια αρχόντισσα που (δεν) μαγειρεύει

12.40-13.00 **Γεράσιμος Μέριανος**  
Αναπάντεχες χρήσεις: Ο μονεμβάσιος οίνος  
σε (αλ)χημικές συνταγές

13.00-13.20 **Αγγελική Πανοπούλου**  
Λαχανικά, φρούτα και όσπρια στη διατροφή  
των κατοίκων της νοτιοδυτικής Πελοποννήσου (14ος–15ος αι.)

13.20-13.50 **Συζήτηση**

## Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

16.00-16.30 **Υποδοχή καταληκτήριας συνεδρίας**

16.30-16.50 **Τόνια Κιουσοπούλου**  
Η «πολυτέλεια» στον Μυστρά

16.50-17.10 **Μαρία Λεοντσίνη**  
Σφάγια και κυνήγι στις τράπεζες του Δεσποτάτου του Μυστρά

17.10-17.30 **Καλλιρρόη Λινάρδου**  
Κοινά γεύματα, γλωρίδα και πανίδα στον εικονογραφημένο  
κώδικα του Ιάβ στο Παρίσι (Paris. gr. 135).  
Σκέψεις και παρατηρήσεις

17.30-17.45 **Συζήτηση**

17.45-18.15 **Απολογισμός – Λήξη εργασιών διημερίδας**